

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»

Рада молодих учених університету

Матеріали
XXXII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**
31 січня 2018 року

Збірник наукових праць

Переяслав-Хмельницький – 2018

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
«Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет
имени Григория Сковороды»

Совет молодых ученых университета

Материалы
XXXII Международной научно-практической интернет-конференции
**«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ
НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ»**
31 января 2018 года

Сборник научных трудов

Переяслав-Хмельницкий – 2018

УДК 001+37(100)
ББК 72.4+74(0)
Т 33

Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – Вип. 32. – 845 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Базалук О.О. – доктор філософських наук, професор

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Доброскок І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди

Страшна, чудовищна війна, нечеловеческие силы нужны, чтобы победить, одолеть её, а помощь солдату одна, но очень и очень важная помощь – сознание того, что за твоей спиной – Родина, народ и среди этого народа – твои близкие: отец и мать, братья, сёстры, невеста или жена. И другого пути к ним нет, как через победу над врагом. Расслабился, забыл об этом – позор и горе тебе, твоим родным и близким. Беременная Настёна, жена Гуськова, не выдержала позора и «наложила на себя руки» – утопилась... Погиб и её не родившийся ребёнок ...Узнав о её гибели, умирает Михеич – отец Гуськова, свёкор Настёны, мудрый старик. Да и сам Гуськов без заботы и помощи жены долго не выдержит – погибнет, как зверь в каменной пещере...Произведение Распутина потрясает своей мудростью и трагичностью – живи и помни, человек: в беде и горе, в самые тяжёлые дни испытаний ты должен быть рядом со своим народом. Всякое отступничество, потеря ПАМЯТИ – толи от слабости, толи по недоразумению, принесёт ещё больше горе для тебя, народа и Родины.

Проблема отступничества, являясь распространённым явлением, в наши дни волнует всех думающих, равнодушных людей. Ведь сейчас жизнь проходит в постоянных борениях идей, в столкновениях различных интересов. Человек каждый день стоит перед проблемой: включиться ему в борьбу идей, идеологий, отстаивать какую-либо идею, что-то дорогое и важное для себя или подождать, не вмешиваться... И этот выбор происходит всё время. Людей, которые отходят в сторону и ожидают, чем всё закончится, не так уж и мало. Эти люди постепенно деградируют, превращаются в серую молчаливую массу. Происходит перерождение личности. Но этот процесс затрагивает не только их самих, он, как липкая паутина, опутывает и их близких. Особенно тех, кто любит отступников, не отстраняется от них. Причём на близких борьба идей отражается в гораздо большей степени, чем на самих отступниках-дезертирах. И вот так люди неминуемо приходят к духовному краху, к гибели души.

И опять напрашивается параллель: не только прошедшая война, но и современная действительность, жизнь пробует на прочность, испытывает всех нас, любого человека, а особенно – молодых, души которых ещё не окрепли в должной мере. И поэтому задача учителя-русиста подготовить своих учащихся к любому испытанию, воспитать их сильными духом.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Айтматов Ч. Т. И дольше века длится день. – М.: Издательство «Новый мир», 1980.
2. Распутин В. Г. Живи и помни. – Волга – Вятское книжное издательство, 1985.

УДК 37.015.31:17.022.1

*Володимир Марчук (Біла Церква, Україна),
Надія Стаднік (Київ, Україна)*

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА

На основі теоретичного аналізу наукових джерел розкрито сутність, основні характеристики та ознаки ціннісних орієнтацій. Встановлено, що ціннісні орієнтації – важливий моральний елемент, який забезпечує прийняття індивідом відповідних знань як регуляторів поведінки, розуміння своїх обов'язків та реалізацію свободи вибору. Важливе значення ціннісні орієнтації мають для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, на яких покладається завдання не тільки підготувати висококваліфікованого фахівця, а й сформуванню відповідальної особистості.

Ключові слова: ціннісні орієнтації, цінність, моральність, студенти.

It is established that the value orientations are important moral element, which provides the acceptance of corresponding knowledge of an individual as the conduct regulators, understanding of the duties and realization of freedom of choice. The value orientations have an important value for the students of higher pedagogical educational establishments, whose task is not only to prepare a highly skilled specialist but also form responsible personality.

Keywords: value orientations, value, morality, students.

Постановка проблеми. Система ціннісних орієнтацій становить собою важливий елемент ціннісного ставлення людини до навколишньої дійсності. Ціннісна орієнтація, це вибіркове ставлення людини до матеріальних і духовних цінностей, система установок такого ставлення, переконань, переваг, які впливають на поведінку індивіда. Під цінністю при цьому розуміється позитивна або негативна значимість об'єктів навколишнього світу для окремої людини, класу, соціальної групи, суспільства в цілому, яка проявляється через сферу життєдіяльності, інтересів, потреби, суспільні відносини. Критерії оцінки цієї значущості у моральних нормах і принципах, ідеалах, цілях, установках.

Успіх трансформаційних процесів, характерних для сучасного українського суспільства, значною мірою визначається тим, наскільки будуть створені умови для реалізації свободи особистості, формування в неї здатності до критичного мислення, стійких соціально значущих способів поведінки, які ґрунтувалися б на інтеріоризованих моральних цінностях та ціннісних орієнтаціях й відображали ставлення особистості до самої себе як до суб'єкта доброзичливих взаємин з оточуючими. Важливе місце серед таких цінностей посідають ціннісні орієнтації.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Питання ціннісних орієнтацій в науковій літературі не нове, його досліджували такі науковці як А.Г. Александров, В. П. Анненков, А. М. Архангельський, О. О. Бандура, І.Д. Бех, Я.В. Боренько та інші, трактуючи їх як особливий мотив людських вчинків, систему відповідальних уявлень і ставлень, смисловий принцип регуляції поведінки індивіда.

У працях М. Євтуха, Г. Шевченко, О. Леонтьєва, ціннісні орієнтації особистості характеризується як такі, що виникають в результаті суспільної практики, ціннісні орієнтації тієї чи іншої епохи беруть участь у формуванні типу особистості, її поведінкових і ментальних навичок і у цій якості пронизують собою всю культуру, всі універсалії даної культури.

Тому ціннісні орієнтації розглядається як важливий засіб формування в людини єдності уявлень, почуттів і звичок, що передбачає не лише роз'яснення змісту принципів і норм загальнолюдської моралі, а й спрямовує на їх реалізацію в повсякденному бутті.

Особливого значення ці питання набувають для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, майбутня професійна діяльність яких безпосередньо пов'язана з моральним вихованням молодого покоління. Це висуває відповідні вимоги до навчально-виховної діяльності вищої педагогічної школи, яка має не тільки підготувати висококваліфікованого фахівця, а й сформувати в нього ціннісні орієнтації як важливий моральний елемент.

До вивчення особливостей формування ціннісних орієнтацій студентської молоді звертаються В. Анненков, В. Волкова, О. Гданська, Г. Єскіна, Т. Кадикова, С. Лапаєнко, В. Марчук, Н. Ткачова та інші.

Разом із тим, проблема формування у студентів ціннісних орієнтацій не є вичерпаною, потребує ґрунтового осмислення, зокрема щодо визначення сутнісних характеристик ціннісних орієнтацій, а також особливостей їх виховання у студентів.

Метою статті є з'ясування значимості ціннісних орієнтацій у суспільному процесі які ніколи не бувають тотожними і мають декілька форм співвідношення між собою.

Виклад основного матеріалу. Згідно з педагогічним визначенням, ціннісні орієнтації означають усвідомлення індивідом, соціальною групою, класом, народом свого обов'язку

перед суспільством, людством, розуміння в світлі цього обов'язку змісту та значення своїх учинків, діяльності, узгодження їх з обов'язком і завданнями, які виникають у зв'язку з потребами суспільного розвитку.

Ціннісні орієнтації лежать в основі світогляду людини, її моральних, політичних, естетичних переконань і смаків, визначають її поведінку. Враховуючи таку їх значимість для поведінки людини, ціннісні орієнтації визначаються ще як важливі елементи внутрішньої структури особистості, закріплені життєвим досвідом індивіда, усією сукупністю його переживань, відмежовуючи значиме, суттєве для даної людини від незначимого, несуттєвого. Сформовані ціннісні орієнтації – це свого роду “вісь” свідомості, яка забезпечує усталеність людини і проявляється у певному типі її поведінки, в інтересах, потребах, переконаннях.

Як утілення істинного, найглибшого і принципового ставлення людини до життя розуміє відповідальність С. Рубінштейн. На його погляд, ціннісні орієнтації – це не тільки усвідомлення всіх наслідків уже зробленого, а й відповідальність за все втрачене, адже кожна реалізована дія є незворотною [2, с. 146].

Таким чином впливає, що ціннісні орієнтації не є даниною формальному обов'язку, дотриманням раз і назавжди прийнятих правил. Вони забезпечують спроможність особистості в процесі життєдіяльності бачити, визначати, висувати проблеми, вчасно їх усвідомлювати й ухвалювати відповідні рішення. Ціннісні орієнтації особистості передбачають не лише реалізацію певних дій, а й прогнозування можливих вчинків та їх наслідків.

У науковій літературі виділяються розвинені, стійкі, несуперечливі ціннісні орієнтації і нерозвинені, нестійкі, суперечливі. Перший тип ціннісних орієнтацій – це ознака зрілості людини, показник її соціальності, це – призма сприймання не лише зовнішнього, але і внутрішнього світу індивіда, що зумовлює зв'язок між свідомістю і самосвідомістю, психологічна основа для вирішення як в індивідуальному, так і у загальносуспільному відношенні питання про сенс життя, завдячуючи якому відбувається інтеграція сукупності ціннісних орієнтацій у дещо цілісне і своєрідне, характерне саме для даної особистості.

На думку О. Соколової, сутність ціннісних орієнтацій полягає в тому, що вони забезпечують „не бачення суб'єктом самого себе та усвідомлення власного „Я” і не саморозкриття та самозавершення свідомості в самосвідомості, а реальне життя і діяльність, практичну зміну зовнішнього світу, усвідомлення вимог суспільства до людини, свого суспільного обов'язку та сенсу життя, відповідальності за доручену справу перед групою, суспільством” [3, с. 45].

На важливості формування ціннісних орієнтацій особистості як практичної доцільності детермінованих суспільством форм взаємин між людьми акцентує у визначенні ціннісних орієнтацій Л. Архангельський. На його думку, щоб ціннісні орієнтації або цінність були прийняті індивідуальною свідомістю, вони мають бути усвідомлені суб'єктом поведінки, стати внутрішнім переконанням, злитися з волею, тобто стати внутрішньою основою свободи вибору вчинку [1, с. 72–73]. Адже ціннісні орієнтації і цінності моралі, як регламентуючої системи, мають характер універсальності; вони значно ширші й позначаються не лише на міжгрупових відносинах, а й стосуються більш широких їх різновидів. Адже ціннісні орієнтації – це переважно сфера особистісно-суспільних відносин, у ній суспільні інтереси доводяться до кожного у формі вимог до поведінки окремих індивідів та уявляються як їхні власні. Загалом ціннісні орієнтації спрямовані на забезпечення гуманних основ для розвитку кожного індивіда.

Ціннісні орієнтації розглядаються також і як система сприйнятих особою соціальних цінностей, яка виступає одним із чинників, що зумовлюють рух особи від події до події у напрямі до майбутнього. Плануючи своє майбутнє, накреслюючи конкретні події – плани і цілі, людина виходить перш за усе із певної ієрархії цінностей, що є у її свідомості. Орієнтуючись у широкому спектрі соціальних цінностей, індивід вибирає ті з них, які найбільш тісно пов'язані із його домінуючими потребами. Предмети цих потреб, будучи

усвідомленими особою, стають її провідними життєвими цінностями. Вибіркова спрямованість особи на певні цінності відображається у ієрархії ціннісних орієнтацій особи. В силу цього ціннісні орієнтації особи розглядаються у тісному взаємозв'язку із життєвою перспективою, життєвими цілями і планами.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Архангельский Л. М. Природа нравственных норм и диалектика их развития / Л. М. Архангельский // Вопросы философии. – 1978. – № 3. – С. 72-79.
2. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн: В 2-х т. – М.: Педагогика, 1989. – Т. 1. – 488 с.
3. Соколова Е. Т. Проективные методы исследования личности / Е. Т. Соколова. – М.: Изд-во МГУ, 1980. – 174 с.

УДК 375.147

Тетяна Мельник
(Сарни, Україна)

РОЛЬ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК У ФОРМУВАННІ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті висвітлюється роль фразеологічних виразів, прислів'їв та приказок у формуванні соціолінгвістичної компетенції. Показано групи фразеологічних виразів, особливості перекладу рідною мовою та найбільш дієві форми роботи по формуванню соціолінгвістичної компетенції.

Ключові слова: соціолінгвістична компетенція, прислів'я, приказки, фразеологічні єдності, рольові ігри, ситуації спілкування.

The importance of phraseological units, proverbs and sayings in developing sociolinguistic competence is highlighted in this article. The groups of phraseological units, ways of their interpreting into the mother tongue are shown to be the most practical in developing sociolinguistic competence.

Key words: sociolinguistic competence, proverbs, sayings, phraseological units, role, speech setting.

Інтеграція України в Європейський освітній простір вимагає від сучасної людини навичок спілкування іноземними мовами. Але самі знання іноземної мови без сформованих соціолінгвістичної компетенції не зроблять українця європейцем.

У рекомендаціях Ради Європи зазначено, що соціолінгвістична компетенція пов'язана зі знаннями та вміннями, необхідними для здійснення соціального аспекту використання мови та включає в себе лінгвістичні маркери соціальних стосунків, правила ввічливості, вирази народної мудрості, відмінності в реєстрі мовлення, діалекти та акценти. [4: 118]

Важливим компонентом формування соціолінгвістичної компетенції є засоби формування цього виду компетенції.

Одним із таких засобів вважаються прислів'я та приказки, які є атрибутом культури народу, несуть у собі відбиток життя нації, до якої належать та пов'язані з працею та побутом людей. Вони завжди були і будуть актуальними. Правильне та доречне використання прислів'їв надає мові неповторної своєрідності, та особливої виразності.

Кожна іноземна мова має свої особливості. Оволодіти мовою можна лише тоді, коли опановуєш етичною культурою виучуваної мови, принципами етикетного спілкування, стандартними мовними формулами, мовними кліше, крилатими виразами, приказками та прислів'ями виучуваної мови. Знання ідіом, крилатих виразів, фразеологічних єдностей